

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0603/ 3222

ความเห็นประกอบวาระเพื่อพิจารณา
เรื่องที่

กระทรวงพาณิชย์

44/100 ถนนนนทบุรี 1

ต. บางกระสอ อ. เมือง นนทบุรี 11000

13 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ข้อคิดเห็นเรื่องผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 7 และการประชุมภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ 1

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว(ล)8809 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงพาณิชย์เสนอความเห็นต่อเรื่องผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 7 และการประชุมภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ 1 ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นควรสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพก่อนการประชุมพิธีสารฯ สมัยที่ 2 ที่จะขึ้นในปี พ.ศ. 2548 เนื่องจากในปัจจุบันประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพมากขึ้น และการค้าสินค้าเทคโนโลยีชีวภาพรวมทั้งสิ่งมีชีวิตที่ผ่านการดัดแปลงพันธุกรรม (Living Modified Organisms : LMOs ซึ่งรวมถึงสินค้าเกษตรที่เป็น LMOs ด้วย) ได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ มาตรา 24 ของพิธีสารฯ ยังได้ระบุให้ภาคีสามารถใช้มาตรการการค้า/การขนส่งสิ่งมีชีวิตที่ผ่านการดัดแปลงพันธุกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพิธีสารฯ กับประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีได้ กล่าวคือ ประเทศภาคีสามารถกำหนดให้ประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีปฏิบัติตามกฎระเบียบของพิธีสารฯ หากต้องการขนส่งสิ่งมีชีวิตที่ผ่านการดัดแปลงพันธุกรรมเข้าไปในประเทศตน ซึ่งปัจจุบัน ประเทศที่เป็นภาคีของพิธีสารฯ มีจำนวน 100 ประเทศ ที่สำคัญเช่น สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น อินเดีย บราซิล และเม็กซิโก ดังนั้นในแง่ของการเป็นประเทศผู้ส่งออก การเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ นอกจากจะไม่ทำให้ไทยมีการเพิ่มขึ้นแล้วยังจะทำให้ไทยมีสิทธิเข้าร่วมเจรจากำหนดกฎระเบียบภายใต้พิธีสารฯ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศของไทยด้วย

อย่างไรก็ตาม กระทรวงพาณิชย์มีข้อสังเกตว่า หากไทยเข้าเป็นภาคีแล้วจะต้องเน้นการเจรจาให้กฎระเบียบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตภายใต้พิธีสารฯ มีความสอดคล้องกับกฎระเบียบขององค์การการค้าโลกให้มากที่สุดและไม่สร้างอุปสรรคทางการค้าที่เกินควร เนื่องจากไทยส่งออกสินค้าเกษตร อาหาร อาหารสัตว์ และสินค้าแปรรูปเป็นจำนวนมากสู่ตลาดโลกโดยใช้สินค้า LMOs เป็นส่วนหนึ่งของวัตถุดิบในขั้นตอนการผลิต ประเด็นที่ไทยควรให้ความสำคัญภายใต้พิธีสารฯ มีดังนี้

1. มาตรการการแจ้งข้อมูลให้ผู้นำเข้าทราบล่วงหน้า (Advanced Informed Agreement : AIA) เกี่ยวกับการส่งออกสินค้าที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม การปิดฉลากสินค้าสิ่งมีชีวิตที่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม (LMOs) และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องในการส่งออกสินค้าดังกล่าวครั้งแรก และมาตรการติดฉลากสำหรับ LMOs ที่ใช้เป็นวัตถุดิบของอาหาร อาหารสัตว์ หรือนำมาแปรรูป (โดยภายใต้พิธีสารฯ ภาคจะต้องแจ้งให้ภาคอื่น ๆ ทราบภายใน 15 วันของการนำเข้า/ส่งออก LMOs ที่ใช้เป็นวัตถุดิบของอาหาร อาหารสัตว์ หรือ นำมาแปรรูปผ่าน Biosafety Clearing House รวมทั้งต้องติดฉลากว่า “May Contain LMOs”) จะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นภาคีที่เข้าร่วมเจรจาควรมีความระมัดระวังไม่ให้เกิด ระเบียบในเรื่องดังกล่าวเป็นการกีดกันทางการค้าที่ไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความตกลงว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และความตกลงว่าด้วยอุปสรรคเทคนิคทางการค้า (TBT)

2. การใช้หลัก Precautionary approach ซึ่งอนุญาตให้ประเทศผู้นำเข้ามีสิทธิไม่ยอมรับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของ LMOs โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่หนักแน่นและเชื่อถือได้หากมีความเชื่อว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวอาจทำลายสิ่งแวดล้อมหรือเป็นภัยต่อสุขภาพของมนุษย์ สัตว์หรือพืชนั้น อาจมีผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านต้นทุนการผลิตและการส่งออกที่สูงขึ้น ดังนั้น ในการกำหนดกฎระเบียบเรื่องนี้ในรายละเอียดควรกำหนดให้ใช้มาตรการนี้เป็นมาตรการชั่วคราว โดยจะต้องมีการทบทวนในเรื่องหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้มีการยกเลิกมาตรการนี้โดยเร็ว

3. ประเด็นเรื่องการรับผิดชอบและการชดเชยค่าเสียหาย (Liability & Redress) จากการขนส่งสินค้า LMOs ซึ่งประเทศภาคีจะต้องกำหนดกฎระเบียบให้แล้วเสร็จภายใน 4 ปีหลังจากมีการบังคับใช้พิธีสาร ฯ จะเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะต้องติดตามการเจรจารายละเอียดและหลักเกณฑ์ในการกำหนดระดับการรับผิดชอบและการชดเชยค่าเสียหายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัฒนา เมืองสุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี

โทร. 02-507-7494 โทรสาร 02-547-5625